

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 30 ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Спеціальність **227 Терапія та реабілітація**

Освітня програма **«Фізична терапія»**

Психолого-природничий факультет

2025-2026 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Травматологія та ортопедія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація, освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Касянчук Віктор Миколайович, кандидат медичних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова	
Модулів –1	Спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»	Рік підготовки	
Змістових модулів –3		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		5-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 5	Освітній рівень: бакалаврський	20год.	
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Індивідуальні завдання *за наявності	
		12 год.	
		Вид контролю:	
Екзамен			
Передумови для вивчення дисципліни (Нормальна анатомія людини, Нормальна фізіологія, Патологічна анатомія, Патологічна фізіологія)			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Травматологія та ортопедія» є оволодіння здобувачами вищої освіти методами діагностики лікування та фізичної реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарату. Опанування дисципліною «Травматологія та ортопедія» є важливим моментом для майбутньої професійної, оскільки дозволяє визначати етіологічні та патогенетичні фактори травматичних пошкоджень та ортопедичних захворювань, класифікувати та аналізувати типову клінічну картину, складати план обстеження та аналізувати дані додаткових обстежень, проводити диференціальну діагностику, демонструвати володіння принципами реабілітації і профілактики захворювань та пошкоджень, здійснювати прогноз, демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами.

Завдання курсу: навчити здобувачів визначати тактику ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарату. Демонструвати володіння методами

профілактики травматизму та ортопедичних захворювань. Пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженнями опорно-рухового апарату. Проводити диференційну діагностику травматичних ушкоджень опорно-рухового апарату.

Програмні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень.

Практичні результати навчання.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 13. Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп. .

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- загальні принципи обстеження хворих з ушкодженнями і захворюваннями системи опори та руху;
 - ознаки порушень анатомії та функції суглобів, хребта;
 - спеціальні методи обстеження травматолого-ортопедичних хворих та хворих з патологією хребта (рентгенографія, томографія, комп'ютерна томографія);
 - вірогідні та відносні ознаки перелому, вивиху, захворювань суглобів та хребта;
 - основні методи консервативного й оперативного лікування хворих при ушкодженнях і захворюваннях опорно-рухової системи:
 - показання до оперативних і консервативних методів лікування;
 - основні переваги і недоліки консервативного й оперативного методів лікування;
 - можливі ускладнення при використанні консервативного й оперативного методів лікування і шляхи їхньої профілактики;
 - механізм ушкодження та класифікацію перелому ребер, грудини, ключиці, лопатки;
 - основні клінічні та рентгенологічні ознаки перелому кісток грудної клітки та плечового поясу;
 - показання та типові методи консервативного лікування;
 - показання до оперативного лікування ушкоджень:
- вміти:
- визначати тактику ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарату;
 - демонструвати володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань;
 - пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарату;
 - проводити диференційну діагностику травматичних ушкоджень опорно-рухового апарату.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Травматологія і ортопедія» потребує попереднього опанування навчальних дисциплін: Нормальна анатомія, Патологічна анатомія, Нормальна фізіологія, Патологічна фізіологія, Основи медичних знань.

У процесі вивчення дисципліни використовуються як внутрішня, так і зовнішня мотивація здобувачів вищої освіти, а саме: система методів заохочення, стимулювання, залучення до наукової діяльності, які визначають спрямованість, інтенсивність навчання і сприяють проявам творчих здібностей

та креативності здобувачів вищої освіти, розумінню значення навчання для професійної діяльності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає: підготовку до аудиторних занять (лекційних та лабораторних); виконання індивідуальних завдань впродовж семестру; роботу над окремими темами, які винесені на самостійне опрацювання; підготовку до всіх видів контролю (поточного, підсумкового); участь у науковій та науково-практичній роботі кафедри; участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах тощо.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні питання травматології та ортопедії

Тема 1. Введення у спеціальність. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих. Сучасні принципи лікування переломів. Ушкодження плечового поясу.

Визначення травматології та ортопедії як дисципліни. Історія розвитку та сучасні досягнення вітчизняної травматології та ортопедії.

Особливості збору анамнезу у хворих з патологією системи опори та руху. Способи визначення вісі кінцівок, хребта. Основні види деформації кінцівок та хребта. Вимірювання довжини об'єму кінцівок. Види скорочення кінцівок та методи їх визначення. Методи визначення об'єму руху в суглобах. Види контрактур.

Визначення поняття «перелом». Класифікація переломів, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення, які виникають при лікуванні переломів: уповільнене зрощення, хибні суглоби, неправильне зрощення. Причини цих ускладнень, їх профілактика та лікування.

Класифікація відкритих переломів та їх анатомо-морфологічні особливості. Зміст медичної допомоги потерпілим з відкритими переломами на догоспітальному етапі та головні принципи надання допомоги на госпітальному етапі.

Тема 2. Травматичні вивихи. Ушкодження зв'язок, сухожилків та м'язів. Ушкодження верхньої кінцівки. Ушкодження хребта.

Абсолютні та відносні клінічні ознаки, вивихів, поранень та пошкоджень сухожилків та м'язів. Визначення понять “вивих”, “підвивих”. Патоморфологія вивиху. Загальна класифікація вивихів. Механогенез (плеча, передпліччя, стегна), їх класифікація та клініка. Надання медичної допомоги на догоспітальному етапі. Лікування вивихів в умовах спеціалізованого стаціонару. Ускладнення вивихів, їх профілактика та лікування.

Ушкодження лопатки. Класифікація, діагностика, лікування. Вивихи та переломи ключиці. Діагностика, консервативне та оперативне лікування.

Механогенез переломів проксимального відділу плечової кістки. Класифікація, діагностика, лікування. Переломи дистального кінця плечової кістки. Механогенез травми, класифікація, діагностика, лікування. Переломи

ліктьового відростка. Механогенез травми, клініка, діагностика, лікування. Переломи головки променевої кістки. Класифікація, механізм травми. Клініка, діагностика, лікування.

Переломи діафізів кісток передпліччя. Класифікація, механізм ушкодження. Особливості зміщення відломків. Клініка, діагностика. Показання до консервативного та оперативного методів лікування.

Переломи дистального кінця променевої кістки та їх типи. Механогенез ушкодження. Клініка, діагностика, лікування.

Переломи кісток кисті. Переломи кісток зап'ястка та п'ясткових кісток кисті. Типові механізми травми. Клініка, діагностика, лікування. Ушкодження сухожилків пальців. Клініка, діагностика, лікування.

Класифікація ушкоджень хребта, їх механогенез, патоморфологія. Поняття «стабільні» та «нестабільні» ушкодження хребта. Клінічні прояви ускладнених та неускладнених ушкоджень залежно від їх локалізації. Надання медичної допомоги на догоспітальному етапі при різноманітних ушкодженнях хребта. Лікування ушкоджень хребта на госпітальному етапі. Консервативні та оперативні методики лікування ускладнених та неускладнених ушкоджень хребта, їх показання та техніка виконання. Соціальна та професійна реабілітація хворих з ушкодженнями хребта.

Тема 3. Ампутація кінцівок. Реабілітація та протезування інвалідів з дефектами кінцівок. Лікування травматологічних та ортопедичних хворих в амбулаторних умовах.

Показання до ампутації кінцівок. Методи та способи ампутації кінцівок.

Мета та завдання протезування. Показання та протипоказання до протезування. Види протезів кінцівок - косметичні, активно-косметичні. Ортопедичні пристрої, їх призначення, устрій. Показання до використання ортопедичних пристроїв. Ортопедичне взуття. Показання до призначення ортопедичного взуття.

Принципи організації амбулаторної допомоги хворим з травмами та ортопедичними захворюваннями. Організація роботи травматологічного пункту. Структурно-функціональні підрозділи травматологічного пункту та консультативно-діагностичного центру.

Змістовий модуль 2. Ушкодження таза, кісток та суглобів поясів верхньої та нижньої кінцівок.

Тема 4. Ушкодження таза. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки. Накладання скелетного витягу та АЗФ.

Класифікація ушкоджень таза та механогенез різноманітних варіантів їх утворення. Клінічна картина при різноманітних ушкодженнях таза. Клінічні особливості ускладнених ушкоджень таза та їх діагностика. Принципи надання медичної допомоги хворим на догоспітальному етапі. Консервативні та оперативні методи лікування хворих з різноманітними типами ушкоджень таза.

Класифікація переломів проксимального відділу стегна. Механізм ушкодження. Клініка, діагностика. Надання медичної допомоги на догоспітальному етапі. Особливості репаративної регенерації переломів

проксимального відділу стегна. Методи лікування, їх показання та особливості в залежності від локалізації переломів та їх видів.

Переломи діафіза стегнової кістки. Механізм травми, клініка, діагностика. Особливості зміщення відломків залежно від локалізації перелому. Показання до консервативного та оперативного лікування. Переломи виростків стегнової кістки. Класифікація, механізм травми. Клініка, діагностика. Головні принципи лікування. Показання до оперативних та консервативних методів лікування.

Переломи надколінника. Клініка, діагностика. Методи лікування в залежності від типу перелому. Ушкодження зв'язок колінного суглоба. Механізм травми, клініка, діагностика. Методи консервативного та оперативного їх лікування їх. Ушкодження менісків. Механізм травми, клініка, діагностика, лікування.

Ушкодження м'яких тканин гомілки (м'язів, п'яtkового сухожилка, малого гомілкового та великого гомілкового нервів, судин). Клініка, діагностика та їх лікування.

Переломи кісток гомілки. Класифікація. Механізм ушкодження, клініка, діагностика. Консервативні та оперативні методи лікування переломів кісток гомілки, показання до них.

Переломи кісточок гомілки. Класифікація, механізм травми, діагностика. Консервативне та оперативне лікування. Техніка закритої репозиції при типових переломах кісточок. Переломи надп'яtkової та п'яtkової кісток. Механізм їх ушкодження. Клініка, діагностика, лікування.

Переломи плеснових кісток та фаланг пальців. Клініка, діагностика, лікування. Особливості лікування переломів кісток стопи.

Алгоритм накладання скелетного витягу та АЗФ.

Тема 5. Травматична хвороба. Політравма. Синдром тривалого роздавлення. Травматичний шок. Вогнепальні поранення кісток і суглобів.

Синдром тривалого роздавлювання, етіологія, патогенез. Класифікація. Фази розвитку. Клініка. Залежність клінічних проявів від маси пошкодження тканини, сили і тривалості дії на них фактора роздавлювання. Сучасні методи лікування в умовах військових дій і стихійного лиха. Особливості лікування відкритих і закритих великих пошкоджень м'яких тканин з переломом і без перелому кісток.

Патогенез травматичної хвороби, періоди її перебігу. Використання сучасних шкал бальної оцінки важкості стану травмованого. Діагностика, прогнозування та лікування травматичної хвороби.

Визначення поняття травматичного шоку. Частота і важкість шоку на війні і у мирний час. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез травматичного шоку. Клінічні прояви шоку при різних локалізаціях поранень. Комплексне лікування шоку. Сучасні методи корекції порушень гемодинаміки, дихання, обміну та нейроендокринних розладів. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій і екстремальних ситуацій. Рання профілактика шоку.

Класифікація та побудовані на її підґрунті алгоритми діагностики та лікування політравми. Невідкладна допомога постраждалим з політравмою.

Транспортна іммобілізація. Особливості лікування множинних, поєднаних та комбінованих ушкоджень системи опори та руху.

Частота і класифікація вогнепальних переломів кісток. Клініка і діагностика. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги.

Закриті і відкриті невогнепальні переломи кісток. Клініка і діагностика закритих і відкритих переломів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги.

Вогнепальні поранення суглобів і кінцівок, їх класифікація. Загальні і місцеві клінічні прояви пошкоджень суглобів. Ускладнення при пораненні суглобів. Обсяг першої медичної, долікарської (фельдшерської), першої лікарської і кваліфікованої хірургічної допомоги. Вогнепальні поранення касті, ступні та їх лікування.

Змістовий модуль 3. Дегенеративно-дистрофічні, запальні та пухлинні захворювання суглобів і хребта.

Тема 6. Дегенеративно - дистрофічні захворювання хребта та суглобів.

Патогенез остеохондрозу хребта. Біомеханіка та фізіологія міжхребцевого сегмента. Стадії остеохондрозу. Клініка, діагностика остеохондрозу хребта різної локалізації. Показання до консервативних та оперативних методів лікування.

Етіологія, патогенез спондилозу і спондилоартрозу. Клініка, діагностика. Принципи лікування спондилозу і спондилоартрозу. Професійна реабілітація хворих з дегенеративно-дистрофічними захворюваннями хребта.

Етіологія і патогенез деформуючих артрозів. Класифікація і клініка артрозів. Діагностика. Принципи лікування деформуючих артрозів в залежності від стадії захворювання. Показання до консервативного та оперативного лікування артрозів кульшового, колінного і гомілково-стопного суглобів.

Тема 7. Природжені та диспластичні захворювання кісток та суглобів. Сколіоз. Запальні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху.

Природжена м'язова кривошия, хвороба Кліппеля-Фейля, хвороба Гризеля. Природжене високе стояння лопатки, крилоподібна лопатка. Етіологія, клініка. Принципи діагностики та лікування.

Лійкоподібна та кильоподібна грудна клітка. Патогенез сколіотичної хвороби. Класифікація сколіозів. Клініка різних ступенів сколіоза. Основні принципи раннього розпізнавання сколіоза. Профілактика, консервативні та оперативні методи лікування. Вади постави і їх види. Етіологія. Принципи лікування.

Природжений вивих стегна. Етіологія, патогенез. Клініко-рентгенологічна діагностика природженого вивиха стегна у віці до 1 року. Особливості його лікування та діагностика після 1 року. Профілактика природженого вивиха стегна. Особливості його лікування в різних вікових групах.

Природжена клишоногість. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика. Методи консервативного та оперативного лікування, їх показання. Клініко-анатомічні форми синдактилії та полідактилії. Лікування.

Ревматоїдний артрит. Етіологія, патогенез, клініка. Принципи комплексного лікування: медикаментозне, ортопедичне. Вибір методів ортопедичного лікування залежно від стадії захворювання. Сифілітичне ураження кісток і суглобів. Класифікація: природжений, придбаний (ранній, пізній). Клінічні та рентгенологічні симптоми в залежності від його форми. Лікування.

Загальні питання патогенезу і клініки кістково-суглобового туберкульозу. Форми туберкульозу. Туберкульозний спондиліт, фази перебігу. Клініко-рентгенологічна діагностика. Загальні принципи консервативного лікування. Показання до оперативного лікування та види оперативних втручань. Туберкульоз кульшового та колінного суглобів. Фази перебігу захворювання, клініко-рентгенологічна симптоматика. Показання до консервативного та оперативного лікування.

Класифікація пухлин. Первинні доброякісні пухлини хрящового і кісткового походження: хондрома, остеобластокластома, остеома, остеод-остеома. Клініко-рентгенологічні ознаки пухлин. Методи лікування.

Первинні злоякісні пухлини хрящового і кісткового походження: хондросаркома, періостальна фібросаркома, остеогенна саркома, саркома Юінга. Клініко-рентгенологічні методи діагностики злоякісних пухлин, їх лікування. Вторинні злоякісні пухлини: метастатичні та проростаючі в кістку з навколишніх м'яких тканин (синовіома). Клініка, лікування. Пухлиноподібні захворювання кісток: солітарна кісткова киста, аневризмальна кісткова киста, остеодна остеома. Клініко-рентгенологічні ознаки. Лікування.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7						
Змістовий модуль 1. Загальні питання травматології та ортопедії.												
Тема 1. Введення у спеціальність. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих. Сучасні принципи лікування переломів. Ушкодження плечового поясу.	14	2		2		10						
Тема 2. Травматичні вивихи. Ушкодження зв'язок, сухожилків та м'язів. Ушкодження верхньої кінцівки. Ушкодження хребта.	14	2		2		10						
Тема 3. Ампутація кінцівок. Реабілітація та	16	2		2		12						

протезування інвалідів з дефектами кінцівок. Лікування травматологічних та ортопедичних хворих в амбулаторних умовах.												
Разом за змістовним модулем 1	44	6		6		32						
Змістовий модуль 2. Ушкодження таза, кісток та суглобів поясів верхньої та нижньої кінцівок.												
Тема 4. Ушкодження таза. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки. Накладання скелетного витягу та АЗФ.	16	2		2		12						
Тема 5. Травматична хвороба. Політравма. Синдром тривалого роздавлення. Травматичний шок. Вогнепальні поранення кісток і суглобів	20	4		4		12						
Разом за змістовим модулем 2	36	6		6		24						
Змістовий модуль 3 . Дегенеративно-дистрофічні, запальні та пухлинні захворювання суглобів і хребта.												
Тема 6. Дегенеративно – дистрофічні захворювання хребта та суглобів.	20	4		4		12						
Тема 7. Природжені та диспластичні захворювання кісток та суглобів. Сколіоз. Запальні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху.	20	4		4		12						
Разом за змістовим модулем 3	40	8		8		24						
<i>Усього годин</i>	120	20		20		80						

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

не передбачено

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

не передбачено

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення у спеціальність. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих. Сучасні принципи лікування переломів. Ушкодження плечового поясу.	2
2.	Ушкодження зв'язок, сухожилків та м'язів. Ушкодження верхньої кінцівки. Травматичні вивихи.	2
3.	Ушкодження хребта.	2
4.	Ампутація кінцівок. Реабілітація та протезування інвалідів з дефектами кінцівок.	2
5.	Лікування травматологічних та ортопедичних хворих в амбулаторних умовах.	2
6.	Ушкодження тазу. Ушкодження кісток і суглобів.	2

7.	Травматична хвороба. Політравма. Синдром тривалого роздавлення.	2
8.	Вогнепальні поранення кісток і суглобів.	2
9.	Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта.	2
10.	Запальні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху.	2
Разом		20

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасні інструментальні методики дослідження ортопедо-травматологічних хворих	2
2.	Синдром тривалого здавлювання	2
3.	Ускладнення, які виникають при лікуванні переломів: уповільнене зрощення, хибні суглоби, неправильне зрощення	4
4.	Ампутації кінцівок	4
5.	Види протезів кінцівок - косметичні, активно-косметичні	4
6.	Діагностика відкритих переломів	4
7.	Вивихи суглобів	2
8.	Особливості будови вогнепальної рани	4
9.	Первинна хірургічна обробка рани.	2
10.	Ускладнення переломів та пошкоджень суглобів	4
11.	Кісткова пластика в травматології та ортопедії	4
12.	Техніка накладання простих гіпсових пов'язок	4
13.	Техніка внутритазової блокади за Школьниковим-Селевановим	4
14.	Етіологія остеохондрозу хребта	4
15.	Остеопенія та остеопороз загальні принципи діагностики	4
16.	Характеристика різних типів остеопорозу	4
17.	Діагностика остеопенії та остеопорозу	4
18.	Визначення лабораторних маркерів остеопорозу	4
19.	Променеві методи діагностики в сучасній ортопедії	4
20.	Загальні методи профілактики та лікування остеопорозу	4
21.	Морфологічні зміни при остеомієліті кісток	4
22.	Туберкульоз кісток та суглобів	4
Разом		80

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1 Курація хворих та аналіз історії хвороби на задану тему, яка відповідає змісту програми.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 –практичний метод (практичні заняття);
 МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
 МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
 МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
 МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань).

12. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ.

МО1 –екзамен
 МО2 –усне або письмове опитування
 МО3 - колоквиум,
 МО7 – презентації результатів виконаних завдань;
 МО9 – захист лабораторних робіт.

13. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- екзамен;
- модульний контроль;
- тести;
- захист лабораторних робіт;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК02.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПР 13.	Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
ЗК11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПР 06.	Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушень функцій організму, активності та участі, трактувати	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9

			отриману інформацію.		
		ПР 18.	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
ЗК12.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПР 07.	Вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
СК02.	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.	ПР 06.	Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9

СК03.	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.	ПР 07.	Вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
		ПР 12.	Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
СК05.	Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.	ПР 13.	Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
		ПР 16.	Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9
СК06.	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії: спостереження, опитування,	ПР 06.	Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та	МН 1-6	МО 1,2,3,7,9

90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрово-	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано

		го контролю				
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно - продуктивний)	Незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

15. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Модулі 1 – 3 (екзамен)

ЗМ1			ЗМ2		ЗМ3		ІНДЗ	Екзамен
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	5	40
4	4	4	4	8	8	8		
Модульний контроль			Модульний контроль		Модульний контроль		Разом 100	
5			5		5			

16. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В якості навчально-методичного забезпечення самостійної роботи студентів використовується базова та додаткова література з дисципліни, інтернет-ресурси, матеріал лекцій, методичні рекомендації для виконання завдань лабораторних робіт.

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для лабораторних занять.
- Завдання до самостійної роботи.

- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Надайте визначення здоров'я, патології, хвороби та нозології. Розкрийте суть цих понять.
2. Наведіть методи обстеження в клінічній медицині. Дайте характеристику клінічним методам обстеження.
3. Дайте визначення та охарактеризуйте лабораторні і інструментальні методи обстеження в клінічній медицині.
4. Що таке хірургічні хвороби? Надайте загальну характеристику хірургічних хвороб. Види оперативних втручань.
5. Опишіть післяопераційні стани та їх перебіг. Хірургічна інфекція.
6. Надайте загальну характеристику органам руху людини. Опишіть складові частини (компоненти) опорно-рухового апарату людини.
7. Дайте визначення травми. Визначте загальні поняття. Наведіть механізми виникнення травми.
8. Опишіть наслідки травмування опорно-рухового апарату людини.
9. Наведіть та розкрийте поширені захворювання органів кістково-м'язової системи людини. Визначте основні поняття. Надайте класифікацію.
10. Наведіть та розкрийте патологічні процеси при захворюваннях опорно-рухового апарату людини.
11. Наведіть та розкрийте пошкодження опорно-рухового апарату людини. Визначте основні поняття. Надайте класифікацію.
12. Наведіть та розкрийте основні причини ушкоджень опорно-рухового апарату людини.
13. Розкрийте особливості обстеження при травмах і захворюваннях органів опорно-рухового апарату.
14. Надайте характеристику фізикальних і мануальних методів обстеження при травмах і захворюваннях органів опорно-рухового апарату.
15. Надайте характеристику інструментальних методів обстеження при травмах і захворюваннях органів опорно-рухового апарату.
16. Розкрийте особливості застосування фізикальних і мануальних методів дослідження при травмах опорно-рухового апарату.
17. Визначте та опишіть роль інструментальних методів дослідження в діагностиці травм опорно-рухового апарату.
18. Розкрийте особливості пошкоджень кісток у дітей, специфіку процесу формування кісткової мозолі в дитячому віці.
19. Визначте види вроджених вад хребта, найбільш розповсюджених типів порушень постави та методи їх лікування
20. Визначте плоскостопість, причини виникнення, основні види, типові патологічні прояви та методи лікування.
21. Опишіть диспластичні дефекти розвитку грудної клітки (етіологія, патогенез, типова симптоматика, сучасні методи лікування).
22. Опишіть вроджений вивих стегна (етіологія, патогенез, типова

симптоматика, сучасні методи лікування).

23. Розкрийте вроджену нерівність довжини нижніх кінцівок (етіологія, патогенез, типова симптоматика, сучасні методи лікування).

24. Опишіть диспансерний нагляд за особами з хронічними захворюваннями опорно-рухового апарату.

25. Охарактеризуйте сучасні методи протезування кінцівок у пацієнтів з ампутаціями після травмування опорно-рухового апарату.

26. Види пошкоджень довгих трубчастих кісток, способи транспортної іммобілізації та лікування травмованих.

27. Опишіть відкриті переломи кісток верхніх кінцівок (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

28. Опишіть закриті переломи кісток верхніх кінцівок (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

29. Опишіть відкриті переломи кісток нижніх кінцівок (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

30. Опишіть закриті переломи кісток нижніх кінцівок (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

31. Опишіть відкриті переломи кісток черепа (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

32. Опишіть закриті переломи кісток черепа (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

33. Опишіть відкриті переломи кісток тазу (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

34. Опишіть закриті переломи кісток тазу (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

35. Опишіть закриті переломи хребта (діагностика, надання невідкладної допомоги, транспортна іммобілізація та методи лікування).

18. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ортопедія і травматологія / За ред. проф. О.М.Хвисюка. – Х., 2013. 656 с.
2. Організація надання невідкладної медичної допомоги у військових частинах (зкладах) Збройних Сил України: методичні рекомендації/ [2-е вид., перероб. і доп.]/ [Автори...]. – ГВМКЦ «ГВКГ». – К., 2014. – 144 с.
3. Практикум з курсу травматології та ортопедії (для студентів вищих медичних закладів).- Т. „Укрмедкнига”, 2004р.
4. Травматологія та ортопедія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / за ред. Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г.- Вінниця: Нова Книга, 2014. – 416 с.

5. Травматологія і ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред. Г.Г. Голки, О.А.Бур`янова, В.Г.Климовицького. – Вінниця: Нова книга, 2014. – 416с.

Допоміжна:

1. Травматологія і ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред. Г.Г. Голки, О.А.Бур`янова, В.Г.Климовицького. – Вінниця: Нова книга, 2014. – 416с.
2. Травматологія та ортопедія: Збірник тестових завдань для позааудиторної підготовки студентів до ліцензійних іспитів: Крок - 2," / Бітчук Д.Д., Істомін А.Г., Хименко М.Ф., Марюхнич А.О. - Харків: ХДМУ, НТУ "ХПІ", 2004.-224с.
3. Методичні вказівки з написання навчальної історії хвороби при курації пацієнтів з пошкодженнями І захворюваннями опорно-рухового апарату / М.С.Клепач, М.І. Пустовойт, В.П.Омельчук та інші. - ІваноФранківськ, 2002.- 40 с.
4. Олекса А.П. Травматологія і ортопедія / А.П. Олекса. - "К.: Вища школа, 1993.-511 с. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія / Є.Т. Склярєнко - К.:Здоров'я, 2005. -328 с.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Наукова бібліотека РДГУ <https://library.rshu.edu.ua/>
2. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
3. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
4. Сайт української асоціації фізичної терапії: <https://physrehab.org.ua/>
5. Сайт Українського товариства фізичної та реабілітаційної медицини: <http://www.utfrm.com.ua/>
6. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. <http://www.pubmed.com>
8. <http://www.cochranelibrary.com/>
9. <http://www.nice.org.uk>